

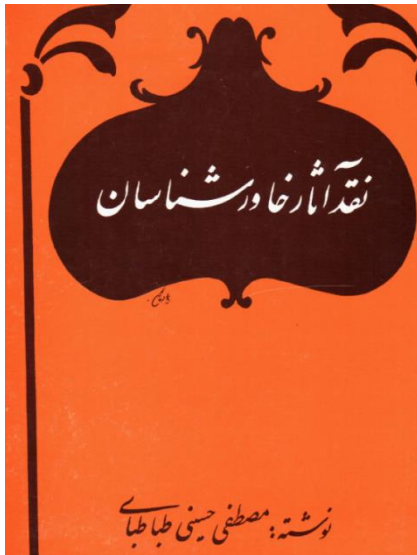
۲۰۱۷/۰۸/۰۳

مصطفی «عمرزی»

مستشرقان، دروغگویان بزرگ

(معرفی کتاب نقد آثار خاورشناسان)

در غلط پردازی های تاریخی، فرهنگی و ادبی، کمتر جایی را می توان یافت که از مستشرقان، با نام ها و صفات مانند: پروفیسور بزرگ، زبان شناس کبیر، علامه و استاد، یادى نکرده باشند. در این که مجموعه ی تحقیقی در نیاز ها به تبیین، در زنجیره ای از تلاش ها گره خورده اند، می توان بر اهمیت «استفاده» اشاره کرد، اما توجه بر این نکته که کمتر کار فرهنگی، تحقیقی و هنری وجود دارد که متأثر از محیط، مفکوره، گرایش، زبان و دین باشد، ضرورت نقد آثار را در هر حوزه ای که باشد، ایجاب می کند. از سوی دیگر ماهیت متحول پدیده ها که در تمام عرصه ها از مبدا تا انجام و آن چه در زمان حال مستمر است، برداشت دگم در کلیت هایی را که ماندگار بماند، زیر سوال می برد. به ادبیات زبان دری توجه کنید! از قرن سوم هجری تا حالا، پس از فراز و نشیب زیاد، در حالی که آثار کلاسیک آن در حد تقدس نگریسته می شوند، اما آن قداست با رعایت آن چه در شعر می آورند، امروزه هرگز کسی را مجاب نکرده است که به ابداعات یا تخلیقات نو، رو نیاورد. می بینیم که گستره ی ادبیات باوجود قدسیت آثار کلاسیک، در مسیری می رود که به هیچ عنوان در قید کار بزرگان نیست.

ظرفیت های بشری با توان های مختلف، در تحول طبیعی، هرگز به یک صورت نمانده اند، بنابراین تنوع تخلیقات فکری، عملی، مدنی و فرهنگی انسان، مثلاً اگر حوزه ی ادبیات را بنگریم، پس از طی طریق تاریخی، به مرحله ای رسیده است که ناگزیر شدند در کلیت «انواع ادبی» به تنوعی رضایت دهند که با تولد یک آدمی زاد دیگر، وقتی از نبوغ فکری خاصی بهره مند باشد، زمانی که دست به قلم می برد، در شگفتی آفرینش، در حالی که نوآور است، این نوعیت را با پیرایشی ارایه می کند تا در هر سده و زمان، حجم ادبیات در فصل های جدیدی رقم بخورد. تلاش های فرهنگی ما در حوزه های ادبیات، تاریخ و معنویات، بدون ماخذ از آثار بزرگانی نیست که به خصوص در غرب- در جهان غیر شرقی، به نام مستشرق یا خاورشناس شناخته می شوند.

تلاش های بشری برای درک معضلات و فهم از کنه ی آن چه در گذشته ی او، اما او را در آینده کمک می کند، کاوش ها را برای کشف رمز و راز مردمانی که در گذشته زیسته اند، به دانشی می کشاند که مثلاً شرق شناسی یا خاورشناسی در شناخت داشته های مردمان مشرق زمین، علم بسیار مهم به شمار رفته است. بنابراین کوشش های ما برای فهم ماضی، پیوسته نیازمند آثار کسانی ست که متاسفانه یکسره و یک جانبه، در جا هایی که اندیشه ی ما در دگم منطق خودش گم می شود، اگر تایید آن را در کاری از یک خارجی می یابد، در این اتحاد فکری که منوط به تنی چند مانده است، هرچند چیزی به نام آشکاری به وجود می آید، اما در یک طرفه شدن قضیه، ابعادی از نظر می مانند که در روشنگری دهه های اخیر در شرق، بسیاری از نوگرایان و اهل حق را سائل کند که چرا خاورشناسی خارجی در بسیاری از موارد مهم، نه فقط راهگشا نیست، بل تعبیر، تفسیر، تاویل و برداشت هایی که در موارد فزون، حتی رد (اثر) نظریه ی پردازی استعماری در آن ها به وضوح دیده می شود، به انتشار دست یازیده است.

اثبات غلط پردازی ها در تاریخ، زبان شناسی، باستان شناسی، دین شناسی و عجین کردن واقعیت ها با دروغ، تا مطمع نظر برآورده شود، انبوه آن چه در یک قرن قبل در شرق شناسی از خارج صادر شده است را در ورطه ی بدبینی و شکاکیت می اندازد. مثلاً روشنگری های گسترده ی تاریخی در ایران، هرچند در سایه ی آن چه میراث پهلویان مانده است، آسان نیست، اما مانع نیافته است تا تبیین کنند که چرا در تاریخ ایران، خصوصیات خواننده می

د پانو شمیره: له 1 تر 3

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکاري ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

پاڼه: دليکني دليکنيزي بڼي پازوالي د ليکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکي په خیر و لولئ

شوند که به ضرر اکثریت اند، اما در تایید انحصار یک گروه (فارس) می کوشند به فرهنگی مبدل شوند که از بسط آن، سیطره ی بیگانه به نوعی در استعمار غیر مستقیم، مردم ایران را در عذاب دایمی ستم ملی قرار می دهد. شکاکیت های چند سال اخیر در افغانستان در موضع تاریخ، فرهنگ و ادبیات، در فضایی که حس می شود بسیاری از مشکلات بزرگ ما از اثر تبعیت بدون و چرا از باور هایی ست که به درستی تعریف و نقد نشده اند، افغانان زیادی را به فکر می اندازد تا با رو آوردن به آن چه به نام تاریخ و فرهنگ در رسمیات و باور های ما وجود دارد، بکوشند از باب نقد و شک بر آن ها، در جلو ستیز بایستند و در جانب دیگر، از سطح برداشت هایی بکاهند که در چهل سال اخیر، جناح های درگیر قومی و حزبی، حتی در تنزل سطح انتقاد، این حربه ی اصلاحی را مبدل به وسیله ی توهین و ترویج فرهنگ ابتدال کرده اند.

شرق شناسی در چند قرنی که از ظهور آن می گذرد، پا به پای استعمار اروپایی رشد کرده است. شناخت خصوصیات، باور ها و زنده گانی مردمی که در تمدن عظیم شرق، قرار بود تاراج شوند، در زمینه ای از گذشته های تاریخی، استعمار را تشویق می کند ضمن معرفت با طرز فکر مردم و حساسیت های بالای ضد خارجی، در استراتژی ای که برای این نگرش تعیین می کنند، دورنمای منطقه به گونه ای ترسیم شود تا با میراث پژوهش هایی که فقط از چند دهه ی اخیر مورد شک و شبهه قرار گرفته اند، ایده های بیگانه در جلد روشنفکری، تجدد، نوگرایی و بسا از آن عناصری که با مدرنیسم سر و کار دارند، مردمان کشور های صاحب تاریخ، تمدن، موقعیت های مهم جغرافی و صاحب منابع سرشار طبیعی را در هرج و مرج ناشی از تضاد فکری نگه دارند.

در این شکی نیست که کار ها و تلاش هایی نیز صورت گرفته اند که بر اساس نفس مساله و بدون اغراض ممد شده اند با درک واقعیت های گذشته، به خصوص در مسایلی که میراث های مدنی و فرهنگی در تایید هویت و باور های ملی، واحد های سیاسی و ملی را تسجیل می کنند، ارزش تلاش هایی را مهر بزنند که سهم مستشرقان در آن ها قابل چشم پوشی نیست؛ اما سال ها پس از نگرش بر نارسایی برداشت های تاریخی که اکنون به مکتب های سیاهی چون فارسیزم، آریاییزم و ایزم های دیگر مبدل شده اند، شکایت و شباهت بر آثار مورد استفاده، در زمانی مهم می شود که می بینیم اجتماعات درگیر در گرایش های قومی، زبانی، ایدیولوژیک و دینی- مذهبی بر اساس منابع، آثار و تحقیقاتی به جان هم افتاده اند که سهم بزرگ آن ها به اصطلاح «مال» مستشرقان است.

کتاب «نقد آثار خاورشناسان»، کار ارزنده از مصطفی حسینی طباطبایی است. هر چند آثار این چینی در ایران، در سایه ی محدودیت ها و ملاحظاتی که وجود دارند، خود مستلزم نقد اند، اما هراس از تقابل ایران با غرب، فرصت هایی به وجود آورده است تا با سرمایه گذاری ها در سایه ی فارسیزم که خود پدیده ی استعمار غربی ست، اما از تلاش هایی حمایت کنند که در فهم مردم بر ایده های وارداتی و توجه بر میراث های فرهنگی دیگران، کمک می کنند آن چه به نام بزرگان حواله می کنند، نه همان است که در واقعیت امر وجود داشته است.

کتاب «نقد آثار خاورشناسان»، با معرفی 21 شرق شناس مشهور، در حالی که بر مزایای زحمات آنان توجه دارد، بیشتر با نقد نگرش آنان در حوزه ی دین، نمونه ی خوبی ست تا عدم درک و برداشت های نادرست کسانی را نشان دهد که وقتی بخوایم تالیف یا تخیلی در تاریخ، فرهنگ و ادب داشته باشیم، مثنوی هفتاد من کاغذ آثار مستشرقان، نه فقط ممد، بل باعث غلط فهمی ها، گمراهی، عدم وضاحت و سوء برداشت هایی می شود که اگر به سطح ستیز قومی- مذهبی بنگرید، در واقع انبوه آثار مورد استفاده، به خصوص اگر خارجی باشند، در دامن زدن به نفاق، خیلی موثر اند.

فهرست مطالب کتاب «نقد آثار خاورشناسان»:

- پیشگفتار
- ادوارد براون، خاورشناس انگلیسی
- کارل بروکلن، خاورشناس آلمانی
- لویی ماسینیون، خاورشناس فرانسوی
- رینولد نیکلسون، خاورشناس انگلیسی
- تئودور نولدکه، خاورشناس آلمانی
- ایلیا پاولویچ پتروشفسکی، خاورشناس روسی
- توماس آرنولد، خاورشناس انگلیسی

د پانوی شمیره: له 2 تر3

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته راښوولې. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
پادونه: دلپکنی د لیکنیزې ښې پازوالې د لیکوال په غاړه ده، هيله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په خیر و لولئ

- هانری کرین، خاورشناس فرانسوی
- ایگناتس گلدریهر، خاورشناس مجارستانی
- رژی بلاشر، خاورشناس فرانسوی
- آرتور جان آربری، خاورشناس انگلیسی
- رینهارت دزی، خاورشناس هلندی
- هامیلتون گییب، خاورشناس اسکاتلندی
- یوگنی برتلس، خاورشناس روسی
- موننگمری وات، خاورشناس انگلیسی
- هانری لائوست، خاورشناس فرانسوی
- ویلفرد کنت ول اسمیت، خاورشناس انگلیسی
- هانری لامنس، خاورشناس بلژیکی
- ریچارد بولت، خاورشناس آمریکایی
- ژرف شاخت، خاورشناس آلمانی
- نقد دایره المعارف اسلامی (چاپ اروپا)
- اسلام و مکارم اخلاق
- اذان و وحی
- یعقوب، نواده ابراهیم
- خطای بروکلیمان درباره باقلانی
- بهایی گری، مذهبی التقاطی
- تاویل قرآن و معنای آن
- تمیم الداری، افسانه یا حقیقت؟
- آزادی زن در جاهلیت
- خطا درباره نماز جمعه
- پیمان حدیبیه را چه کسی شکست؟
- کتابنامه

یادآوری:

از طریق لینک زیر، کتاب «نقد آثار خاورشناسان» را رایگان دانلود کنید!

http://www.afghanpedia.com/projects/libraries/pdfs/get_pdf.jsp?book_id=103mbvuin.pdf

د پانوی شمیره: له 3 تر 3

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلپکني د لیکنيزې بنې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په څیر و لولئ